

מכון הדר

MECHON HADAR

Structure of the Mahzor

Rabbi Elie Kaunfer – kaunfer@mechonhadar.org

Yamim Nora'im 5777

1. Reuven Kimelman, "The Shema Liturgy" *Kenishta*, 1 (2001) p. 10-11

[O]ur grasp of the ideology and purpose of the liturgy is informed by our perception of its structure, which in turn is informed by our understanding of what it says... Structures of texts and their meaning do not exist independently. Meanings of texts are linked to their structures as their structures are reflexes of their meanings. Thus, changes in meaning can bring about changes in our perception of the structure, as changes in our perception of the structure can generate changes in meaning. This contrasts with the widespread belief that textual structures are self-evident features. On the contrary, we are arguing that structures are features that emerge in the light of perceptions of meaning... Alternative understandings of [the *Shema* liturgy's] structure will thus prompt alternative meanings.

2. Mishnah Rosh Ha-Shanah 4:5

משנה ראש השנה ד:ה

Order of blessings: "[The leader says] *avot* [ancestors], *gevurot* [powers] and *kedushat ha-sheim* [sanctification of the Name];
all of the *malkbuyot* are with them, and [one] doesn't blow the *shofar*;
kedushat ha-yom [sanctification of the day], and blow the *shofar*;
zikbronot and blow the *shofar*;
shofarot and blow the *shofar*;
and [the leader] says *avodah* [service], *boda'ah* [thanksgiving] and *birkat kohanim* [the priestly blessing]"—words of R. Yohanan ben Nuri.

סדר ברכות, אומר אבות וגבורות וקדש השם,
וכלל מלכיות עמהן, ואינו תוקע.
קדש היום, ותוקע.
זכרונות, ותוקע.
שופרות, ותוקע.
ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים, דברי רבי יוחנן בן נורי.

R. Akiva said to him: "If [one] doesn't blow the *shofar* for *malkbuyot*, why does he mention [them]?"

אמר לו רבי עקיבא, אם אינו תוקע למלכיות, למה הוא מזכיר

Rather, he says *avot*, *gevurot* and *kedushat ha-sheim*;

אלא אומר אבות וגבורות וקדש השם,

and all of *malkbuyot* with *kedushat ha-yom*, and blows the *shofar*;
zikbronot and blow the *shofar*;
shofarot and blow the *shofar*;
and [the leader] says *avodah*, *boda'ah* and *birkat kohanim*.”

וְכֹלֵל מַלְכוּת עִם קְדֻשַּׁת הַיּוֹם, וְתוֹקַע.
זְכוֹרֹנוֹת, וְתוֹקַע.
שׁוֹפְרוֹת, וְתוֹקַע.
וְאוֹמֵר עֲבוּדָה וְהוֹדָאָה וּבִרְכַּת כֹּהֲנִים:

3. Mishnah Rosh Ha-Shanah 4:6

One does not reduce from ten *malkbuyot*,
from ten *zikbronot*,
from ten *shofarot*.
R. Yohanan ben Nuri says, “If one said [all] three [with] three from
each, then he fulfilled [his obligation].”
[One] does not mention *zikaron*, *malkhut* or *shofar* of punishment.

[One] begins with Torah and finishes with Prophet[s].

R. Yose says: “If he finished with Torah, he fulfilled [his
obligation].”

3. מִשְׁנָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה ד:ו
אֵין פּוֹחֲתִין מִעֲשָׂרָה מַלְכוּת,
מִעֲשָׂרָה זְכוֹרֹנוֹת,
מִעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נֹרִי אוֹמֵר, אִם אָמַר שְׁלֹשׁ
שְׁלֹשׁ מִכָּל, יָצָא.
אֵין מְזַכְרִין זְכוֹרֹן מַלְכוּת וְשׁוֹפָר שֶׁל
פְּרָעָנוֹת.
מִתְחִיל בַּתּוֹרָה וּמִשְׁלִים בְּנָבִיא.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אִם הִשְׁלִים בַּתּוֹרָה, יָצָא:

4. Tosefta (Lieberman) Rosh Ha-Shanah 2:12

One does not [recite] less than ten *malkbuyot*,
from ten *zikbronot*,
from ten *shofarot*.
“If one said seven from each, he fulfilled [his obligation]”—words of
R. Akiva.

R. Yohanan ben Nuri said: “One does not recite less than seven,
and if one said three from each, he fulfilled [his obligation].
One does not mention *zikaron* and *malkhut* and *shofar* of punishment.

One begins with Torah and finishes with Prophet[s].

4. תּוֹסֵפְתָא רֹאשׁ הַשָּׁנָה (לִיבֶרמָן) ב:יב
אֵין פּוֹחֲתִין מִעֲשָׂר מַלְכוּת
וּמִעֲשָׂרָה זְכוֹרֹנוֹת
וּמִעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת
אִם אָמַר שֶׁבַע מִכֹּל יָצָא דְבַר ר' עֲקִיבָא
ר' יוֹחָנָן בֶּן נֹרִי אוֹמֵר אֵין פָּחוֹת מִשֶּׁבַע
אִם אָמַר שְׁלֹשׁ מִכֹּל יָצָא
אֵין מְזַכְרִין זְכוֹרֹן וּמַלְכוּת וְשׁוֹפָר שֶׁל
פְּרָעָנוֹת
מִתְחִיל בַּתּוֹרָה וּמִשְׁלִים בְּנָבִיא

R. Yoseh said: “If it is punishment of the nations, we mention it on its own.”

The one who begins begins with Torah, and finishes with Torah, and says Prophet[s] and Writings in the middle.

One does not say *malkbuyot* with *zikbronot*, and *zikbronot* with *shofarot*.

If one did so, one has done nothing,
and needs to say it from the beginning.

5. Tosefta (Lieberman) Rosh Ha-Shanah 2:13

Pikdonot [memories] is like *zikbronot* [memories], as it says, “And YHVH took note of Sarah” (Genesis 21:1)... “I took note of you” (Exodus 3:16).

R. Yoseh says: “Say them with the *zikbronot*.”

R. Yehudah says: “Don’t say them with them.”

Zikaron that has with it a *t’ru’ab*—such as “[a sabbath of] *zikbron* *t’ru’ab*—called holy” (Leviticus 23:24)—

R. Yoseh says: “Say them with the *zikbronot* and with the *shofarot*.”

R. Yehudah says: “Say them only with the *zikbronot* alone.”

T’ru’ab that does not have with it a *zikaron*—such as “A day of *t’ru’ab* it will be for you” (Numbers 29:1)—

R. Yoseh says: “Say it with the *shofarot*.”

R. Yehudah says: “Do not say them with them.”

ר' יוסה אומ' אם היתה פורענות של גוים
מזכירין אותה בפני עצמה

המתחיל מתחיל בשל תורה ומסיים בשל
תורה ואומר של נביאים ושל כתובים
באמצע

אין אומרין מלכיות עם הזכרונות ולא
זכרונות עם השופרות
אם אמר לא אמר כלום
וצריך לאומרן שניה

5. תוספתא ראש השנה (ליברמן) ב:יג
פקדונות כזכרונות שנאמר "וה' פקד את
שרה" וגו' (בראשית כא:א) "פקד פקדתי
אתכם" (שמות ג:טז):

ר' יוסה אומר אומרן עם הזכרונות
רבי יהודה אומר לא היה אומרן עמהן

זכרון שיש עמו תרועה כגון "זכרון תרועה
מקרא קודש" (ויקרא כג:כד):
ר' יוסי אומר אומרן עם הזכרונות ועם
השופרות
ר' יהודה אומר לא היה אומרן אלא עם
הזכרונות בלבד

תרועה שאין עמה זכרון כגון "יום תרועה
יהיה לכם" (במדבר כט:א):

ר' יוסה אומר אומרה עם השופרות
ר' יהודה אומר לא היה אומרן עמהן

Malkhut that has with it a *shofar*—such as “With trumpets and sound of *shofar*” (Psalm 98:6)—

Say it with the *malkbuyot* and with the *shofarot*.

R. Yehudah says: “It was only said with the *shofarot* alone.”

מלכות שיש עמה שופר כגון “בחצוצרות וקול שופר” וגו’ (תהלים צח:ו):
אומרה עם המלכיות ועם השופרות
ר’ יהודה אומר לא היה אומרה אלא עם השופרות בלבד

Malkhut that doesn’t have with them a *shofar*—such as “Sing to God, sing!... For He is a king over all the earth; sing a hymn! God reigns over the nations!” (Psalm 47:7-9)—

R. Yoseh says: “Say them with the *malkbuyot*.”

R. Yehudah says: “Do not say them with them.”

מלכות שאין עמהן שופר כגון “זמרו לאלקים זמרו” וגו’ “כי מלך על כל הארץ אלים זמרו משכיל מלך אלים על גוים” (תהלים מז:ז-ט):

ר’ יוסה אומר אומרן עם המלכיות

ר’ יהודה אומר לא היה אומרן עמהן

“*Shema Yisrael...*” (Deuteronomy 6:4), “Know therefore this day and keep in mind [that the Lord alone is God in heaven above and on earth below; there is no other]” (4:39)—

R. Yoseh says: “Say them with the *malkbuyot*.”

R. Yehudah says: “Do not say them.”

“שמע ישראל” וגו’ (דברים ו:ד) “וידעת היום והשבות” וגו’ (שם ד:לט)

ר’ יוסה אומר אומרן עם המלכיות

ר’ יהודה אומר לא היה אומרן

“O gates, lift up your heads!... Who is the King of Glory?... O gates, lift up your heads! Who is the King of Glory? [YHVH of Hosts, He is the king of Glory]” (Psalm 24:7, 9)—

R. Yoseh says: “Say them each one by itself.”

R. Yehudah says: “Say them all together.”

“שאו שערים ראשיכם” וגו’ “מי זה מלך הכבוד” וגו’ “שאו שערים ראשיכם מי הוא זה מלך ה’ צבאות” וגו’ (תהלים כד:ז, ט):
ר’ יוסה אומר אומרן כל אחד ואחד בפני עצמו

ר’ יהודה אומר אומרן כולן כאחד

6. Tosefta (Lieberman) Rosh Ha-Shanah 3:13

Festival of Rosh Ha-Shanah that falls on Shabbat—Beit Shammai say: “Pray [ten]”; and Beit Hillel say: “Pray nine.”

6. תוספתא ראש השנה (ליברמן) ג:יג
יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת
בית שמאי או’ מתפלל (שמנה עשר) [עשר]
ובית הלל או’ מתפלל תשע...

7. Babylonian Talmud, Rosh Ha-Shanah 32b

It's fine for *zikbronot* and *shofarot*—there are lots [of verses].

But *malkhuyot*? There are [only] three!:

“YHVH [Israel's] God is with him, and the *t'ru'ah* of the king is in him” (Numbers 23:21), “He became king in Jeshurun”

(Deuteronomy 33:5), “YHVH will rule forever” (Exodus 15:18).

But we need ten and do not have [ten]!

Rav Huna said: Come and learn,

“Listen, Israel, YHVH is our God, YHVH is One” (Deuteronomy 6:4)—*malkhut*; the words of Rabbi Yose. Rabbi Yehudah says: It is not *malkhut*.

“Know therefore this day and keep in mind that the Lord alone is God in heaven above and on earth below; there is no other”

(Deuteronomy 4:39)—*malkhut*; the words of Rabbi Yose. Rabbi Yehudah says: It is not *malkhut*.

“It has been clearly demonstrated to you that the Lord alone is God; there is none beside Him” (Deuteronomy 4:35)—*malkhut*; the words of Rabbi Yose. Rabbi Yehudah says: It is not *malkhut*.

8. Mishnah Ta'anit 2:2-4

They stand in prayer, make an elder descend to the *bimah*—one who is experienced and has children, whose house is empty in order that his heart should be wholly in prayer—and he said before them twenty-four *berakhot*: Eighteen that are for every day, and he adds onto them an additional six.

And these are they: *zikbronot* and *shofarot*. “In my distress I called to the Lord and He answered me” (Psalm 120); “I lift my eyes to the hills...” (121); “From the depths I call to you, YHVH” (130); “A prayer of the lowly man when he is faint” (102).

7. תלמוד בבלי ראש השנה לב:

בשלמא זכרונות ושופרות - איכא טובא,

אלא מלכיות תלת הוא דהויין

”ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו” (במדבר

כג:כא), ”ויהי בישרון מלך” (דברים לג:ה),

”ה' ימלך לעלם ועד” (שמות טו:יח),

ואנן בעינן עשר, וליכא!

אמר רב הונא, תא שמע:

”שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד” (דברים

ו:ד) - מלכות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה

אומר: אינה מלכות.

”וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא

האלקים... אין עוד” (דברים ד:לט) -

מלכות, דברי רבי יוסי. רבי יהודה אומר:

אינה מלכות.

”אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין

עוד מלבדו” (דברים ד:לה) - מלכות, דברי

רבי יוסי. רבי יהודה אומר: אינה מלכות.

8. משנה תענית ב:ב-ד

[ב] עמדו בתפלה מורידין לפני התיבה זקן

ורגיל ויש לו בנים וביתו ריקם כדי שיהא

לבו שלם בתפלה ואומר לפניהם עשרים

וארבעה ברכות שמונה עשרה שבכל יום

ומוסיף עליהן עוד שש:

[ג] ואלו הן זכרונות ושופרות ”אל ה'

בצרתה לי קראתי ויענני” (תהלים קכ)

”אשא עיני אל ההרים” וגו' (קכא)

”ממעמקים קראתיך ה'” (קל) ”תפלה לעני

Rabbi Yehudah says: “They did not need to say *zikbronot* or *shofarot*; instead they were replaced with: ‘So, too, if there is a famine in the land, if there is pestilence [... oh, hear in Your heavenly abode, and pardon and take action!...]’ (1 Kings 8:37); ‘The word of the Lord which came to Jeremiah concerning the droughts’ (Jeremiah 14:1)—and he said their concluding blessings.”

Regarding the first, he says, “The one who answered Avraham on Mount Moriah, let Him answer you and listen to the sound of your crying out on this day. Blessed are You, YHVH, redeemer of Israel.”

Regarding the second, he says, “The one who answered our ancestors at the Reed Sea, let Him answer you and listen to the sound of your crying out on this day. Blessed are You, YHVH, rememberer of the forgotten.”

Regarding the third, he says, “The one who answered Yehoshua at Gilgal, let Him answer you and listen to the sound of your crying out on this day. Blessed are You, YHVH, hearer of *t’ru’ah*.”

9. Jerusalem Talmud (Venice), Rosh Ha-Shanah 1:3 / 57a

The word of Rav that said it: All of them who are judged on Rosh Ha-Shanah, and He decreed His judgment on one of them on Rosh Ha-Shanah. As it is taught in the *teki’a* [prayer] of Rav:

“This day is the beginning of Your creation,
a *zikaron* of the first day.

‘Because it is a law for Israel,
a ruling of the God of Israel’ (Psalm 81:5).”

And about the nations he would say:

“Whether this is for the sword, or this is for peace;

כי יעטוף” (קב) ר’ יהודה אומר לא היה צריך לומר זכרונות ושופרות אלא אומר תחתיהן “רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה בארץ” (מלכים א ח:לז) “אשר היה דבר ה’ אל ירמיהו על דברי הבצרות” (ירמיה יד:א) ואומר חותמיהן:

[ד] על הראשונה הוא אומר מי שענה את אברהם בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה ברוך אתה ה’ גואל ישראל

על השניה הוא אומר מי שענה את אבותינו על ים סוף הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם היום הזה ברוך אתה ה’ זוכר הנשכחות

על השלישית הוא אומר מי שענה את יהושע בגלגל הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם היום הזה ברוך אתה ה’ שומע תרועה

9. תלמוד ירושלמי (ונציה) ראש השנה

פרק א דף נז טור א /ה”ג

מלתיה דרב אמרה כולהם נידונין בראש השנה וגזר דינו של אחד מהן מתחתם בראש השנה דתני בתקיעתא דרב:

זה היום תחילת מעשיך

זכרון ליום ראשון

”כי חוק לישראל הוא

משפט לאלקי יעקב” (תהלים פא:ה)

ועל המדינות בו יאמר

אי זו לחרב ואי זו לשלום

whether this for famine, or this for plenty.

Let Him take note of the creatures in it, to remember them for life and death.”

אי זו לרעב ואיזו לשובע

ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות

10. Genesis 15:1-8

¹After those things, the word of YHVH came to Avram in a vision, saying: “Don’t fear, Avram, I am a shield for you. Your reward will be very great.”

²But Avram said: “Lord, YHVH, what can you give me, seeing that I shall die childless and the one in charge of my household is Damesek Eliezer?” ³Avram said: “Since You have granted me no offspring, my steward will be my heir.”

⁴The word of YHVH came to him saying: “That one shall not be your heir; none but your very own issue shall be your heir.” ⁵He took him outside and said: “Look toward heaven and count the stars, if you are able to count them.” And He added: “So shall your offspring be.” ⁶And because he put his trust in YHVH, He reckoned it to his merit.

⁷Then He said to him: “I am YHVH who brought you out from Ur Casdim to assign this land to you as a possession.” And he said:

⁸“Lord YHVH, how shall I know that I am to possess it?”

10. בראשית טו:א-ח

¹אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר יְקֹנָק אֶל אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אֵל תִּירָא אַבְרָם אֲנִכִּי מִגֵּן לְךָ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד:

²וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶ-דָּנִי יְקֹנָק מֶה תִּתֶּן לִי וְאֲנִכִּי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן מִנְשֶׁק בֵּיתִי הוּא דֹמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר: ³וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֶן בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי:

⁴וְהִנֵּה דְּבַר יְקֹנָק אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִירָשְׁךָ: ⁵וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הֲבֵט נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם תּוּכַל לְסַפֵּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יְהִיָּה זָרְעֶךָ: ⁶וְהֵאמֵן בִּיקְנֹק וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צְדָקָה:

⁷וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְקֹנָק אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֵת לְךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ: ⁸וַיֹּאמֶר אֶ-דָּנִי יְקֹנָק בְּמָה אֵדַע כִּי אִירָשְׁנָה: